Ն. 4580 1881 — ՓԵՏՐՎԱՐ 20 ՃԻՄԱՍ.

ԱՅԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 4 ՃԻՄԱՍ. — Ն. 4580

22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԷ — ՀԻՍՈՒՍ ԱԽՐ. 2 — 40 ՓԱՐԱ.

Արևելյան Էջիֆեան

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԻՐԱՃԻԵԱՍ

22 ԻՆՃԻ ՍԻՆԷ — ՀԻՍՈՒՍ ԹՈՒՊԱԹ 30 — 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 3 մարտ

Մէհլիսի Դեպուտան. — Իֆրաթ սոլ թարաֆ ազատքնան Մ. Քլէմանսօ, Եունանիսթանա էսիհա վէ միւհիմմաթ կէօնատերիլմէսի մուատէսի իւզերինէ պիր սիւալ իրատ իսթէֆէկինի պէեան իթմիշ տիր։ Պու սիւալին կէլէճէք ճիւմատա իրթէսի կիւն վուգուս պուլմասը դարարլաշարբըլմըշ տըր։

Թէէմին իսթիտիկինէ կէօրէ, հիւքիւմէթ պու տերն 24 իւնատ, 82 ֆրանգ 50 սանթիմ ֆիւատքնատա վէ եիւզտէ 3 ֆայզ իլէ պիր միլեար ֆրանգլըգ էսհամ թէատիւլէ չըգարաճագ տըր։

Իշպու եէնի էսհամքն հէր պիրի իւքի ֆրանգ բրիմ իթմէքտէ տիր։

Լօնտրա, 3 մարտ

Մ. Կլատսթըն քեամիլէն քէսպի սըհհէթ իտէրէք, լոպու կիւն մէճլիսի մէպուսանատա հաղբը պուլունմուշ, վէ մէճլիս թարաֆքնատան մաղհարը իլթիֆաթ օլմուշ տուր։

Հարպիւէ նէզարէթի միւթէշարը մքսիբը Զըլարբոս, վագը օլան պիր սիւալէ ճէվապ վիրէրէք, Բօրթ-Նաֆալա կէօնատերիլէն ատաքիրի իմտատիւէ իլէ, Թրանսվատալ գարշը հարէքէթ իտէճէք օլան Ինկիլիզ ասքերինին մէդատարը օն պէշ պինէֆէրէ իպլաղ իտիլէճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

Պօմպայ, 3 մարտ

Հէրաթատան խապէր վիրիլմիկինէ կէօրէ, էեուպ խան միշքիլ պիր վաղիէթատէ պուլունուպ, Ինկիլիզէր Գանատահարը թախլիէ իթտիքաէն սոնրա, քէնտիսի օրաները իսթիլա իշին պաղը թէքքալիֆատէ պուլունմուշ տուր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕԳԹԸՐ

Լօնտրա, 4 մարտ

Տիւն ադշամ լորտլար մէճլիսինատէ, Հինտիսթան վալիսի սապէդ լորտ Լայթքն, Գանատահարը թէսլիմ իթմէմէք խուսուսունատա պիր թէքլիֆ պէեան իթմիշ տիր։ Պու թէքլիֆէ չողլար թարաֆկիր օլտուգլարընատան, չէտիտ պիր միւպահատա պաշլամըշ, վէ խայլի վադէթի իմմիտատա իտիպ, նիհատէթ թէէսիր օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 4 մարտ

Մ. Կլատսթըն տիւն ադշամ մէճլիսի մէպուսանատա քէնտի մադամինատա գայիմ օլմուշ տուր։ Միւշարիլէյհին քէսպի սըհհէթ իթմէսինտէն սոլտաթ, բէք պիւյիւք ասարը մէճմունիյէթի վէ բէք չոգ թէպրիքլէր վուգու պուլմուշ տուր։

Մէճլիսի մէզքուրատէ, Իրլանտատա սիկահ թաշքինատաք իւզերինէ թէքրար միւզաքէրաթա պաշլանըլըպ, էնտայի միւզաքէրաթատա, Թիբբէրարի մէպուսու Մ. Տիլլօնուն, «պիրինճի արզում, մուհարէպէյի տախլիսինէ հուսուլէ կէթիրիճի վասայիթէ մալիք օլմագլըղմ տըր» եօլունատա վուգու պուլան իֆատէսի, հէթէճանը աղիմի մուճիպ օլմուշ տուր։ Միւզաքէրաթի թէէսիր օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 4 մարտ

Պու սապահ Տիւրքիանատան ալընան պիր թէլէկրաֆ, սըր Էվիլեն Ուոուն, Նիւգասթէլտէն կէլէն չարգաճըլարա վասըլ օլտուղունու խապէր վիրիեօր։ Զանն օլունատուղունա կէօրէ, սրր Ֆրէտերիգ Բոպերթսին մուվասըլէթինէ տէկին, Պօէրլէր ալէյհինատէ հարաքեաթը ճէսիատէյի թէճավուզքեարանէնէ թէշէպպիւս օլունմատաճագ տըր։

Լօնտրա, 4 մարտ

Վաշինկթընէ սէֆարէթի սըր քեաթիպի Մ. Բիշար Ֆրանսի Բլինքէթ, օրթա Ամերիկա սէֆարէթինէ թայեին իսթիշմիշ օլան Մ. Ֆրէտերիգ Սէն Ճոն եէրինէ Տէրիսատէթ սէֆարէթի սըր քիթապէթինէ թայեին օլունմուշ տուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Միացեալ Ընկերութիւնքար մէնֆաաթընա պու կիճէ Պէյօղլուսա վիրիլէն պալօ, բէք միւքեմմէլ սուրէթատ իճրա օլունմուշ, վէ բէք չօղ ճէօհատաթ հաղբը պուլունմուշ տուր։

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզին իլք սահիֆէսինատ տերճ իտիլէն Ադդային պէնտին իքինճի սիւթունունատա 64 իւնճիւ սաթիրընատա (պաղը նիւսխէլէրատ) պուլունան «գատարը լուզէթի «գաթարադ» վէ իւչիւնճիւ սիւթունուն սէքիզինճի սաթիրընն սոնունատաքի «վէ» յուզէթի «վէ հէր» վէ մէգքիւր սիւթունուն 79 ունճու սաթիրընատաքի «եէթիշմէ քլիթ» լուզէթի «եէթիշմէ քլիք» օգունատաճագ տըր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Տիւնքի կիւն սիւֆէրա, պաշ թէրճէմանլարընը խարիճիեէ նաղբը Ասըմ բաշա հազրէթլէրինին նէզարինէ կէօնատերիպ, միւքեալէմաթա պիր ան էվվէլ պաշլանըլմասը իչին խթիճալ իլլէտիքլէրինատ, միւշարիլէյհ հաղբէթլէրի, միւքէլլա մէճլիսլէրինատ ճէրէեան իտէն միւպահասալարը մաղպաթատը եաղընատա սիւֆէրաեա թէպլիղ օլունաճագ հալէ կէլտիկինի, վէ պու կիւն եարընը իդթիդա իտէն թէպլիղաթքն իճրա օլունապիլմէսի մէմուլ իտուկինի իֆատէ պուեուրտուղլարը իչիտիլմիշ տիր։

—Թիւրքճէ զաղէթալարատա օգունատուղունա կէօրէ, Ամինատա հէնէճան զիեատէլէշիպ, մուհարէպէ ֆիքիրլէրի զալէպէ իթմիշ տիր, վէ Տէրիսատէթտէ վուգու պուլաճագ միւքեալէմաթքն նէթիճէսինէ պէքլէնիլմէմէսի, վէ հէման մուհարէպէեէ պաշլանըլմասը եօլունատա թէմէննիեաթ իլէ սօգաղլարատա նիւմայիշէր իտիլմիշ տիր։

—Պու կիւն տախի պիր մէճլիսի մախսուսը միւքէլա իճթիմա իտէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

—Սրբպիսթանքն Տէրիսատէթ սէֆիրի Մ. Կրուիշ, կէչէն հաֆթա Պապը Ալիեէ իբի գրթա նօթա միրմէշ տիր։

Մէգքիւր նօթալարատան պիրինատէ, մուհարէպէ զէմանքնատա Սրբպիսթանատա դալմըշ օլան Օսմանլը էսիրլէրինին մէսաբիֆի պէտէլի օլան 251 պին ֆրանգ իսթէնիրմիշ տիր։

Իքինճիսինատէ պիր թագըմ չէթէլէրին հուտուսու թէճավուզ իթմէլէրի իւզերինէ, ճանիպը Պապը Ալիսէն իթթիֆաղ օլունան թէատրիր իլէ, մէզքիւր թէճավուզմէնը պիր տէրքիր թէճավուզմէնը պիր տէրքիր թէճավուզ, վէ պունատան պէօյլէ տախի օ թէատրիի միւէսսիսէտ տէվամ պուլբուլմասը իսթէնիլմիշ տիր։

—Իրան տէվլէթի Վիէննատատաքի սէֆիրի վասրթասը, օրատա 24 պին թիւֆէնք վէ 18 տատա թօք սիքարբշ էյլէմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Կոշէնտէն պիր հաֆթա էվվել Լօնտրատա կիթմիշ օլան Մ. Վիլիամ Էտվար Կոշէն իլէ մատամ Կոշէն, պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրիսատէթ ավտէթ իտէճէքլէր տիր։

—Ինկիլթէրրանքն Աթինա սէֆիրի Մ. Գօրպէթ զալիպա Բիօ Ժանէյրօ սէֆարէթինէ թայեին օլունմաղլէ, անքն եէրինէ, մուգատատէմա Տէրիսատէթ մատահանիկիւզարլըգընատա պուլունմուշ օլան, վէ էլեէվմ Մբսբր ժէնէրալ գօնսօլոսլուղունատա միւսթախսատէմ պուլունան Մ. Մալէթ վէ եախսա Սիտնէյ Լոդդ Աթինա սէֆարէթինէ թայեին օլունաճագ իմիշ։

—Պանդը Օսմանի թարաֆքնատան պաղը զաղէթալարատա նէշր օլունան պիր իրատա նէզարէն, թէատիրէ չըգարըլան 16 միլեան եիւզիւք գարմէնատա ատաֆրանկա փեարվարքն 28 մինէ գատար ըէֆ վէ իլդա օլունան գավայիմ միգատարը 13 միլեանատան զիեատէ օլուպ, թարիխի մէզքիւրատ թէատիւլատ գատան գավայիմ միգատարը տախի 290 միլեան 820 պին 183 զրուշ օլատուղու անկաշըլմըշ տըր։

—Տէրիսատէթ իթալիա գօնսոլոսու օլուպ, Բարիսէ թահվիլի մէմուրիյէթ իթմիշ օլան Մ. Նիկրանքն եէրինէ, Թունա միւխթէլիթ գօմիսիօնու ազալըղընատա պուլունմուշ օլան Մ. Սիմոնատէնի, Տէրիսատէթ գօնսոլոսլուղունա թայեին օլունմուշ տուր։

—Ամսթրտա սէֆարէթի մաեթինատէ պուլունան Թօրիսնամ վանբոր, կէչէն կիւն Իզմիրէ միւթէմճիհէն Տէրիսատէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Անատօլու գահիթղէտէկեանը-նա իեանէ ճէմ իթմէք իւզրէ, պէշ ալթը մահ ադաէմ Պապը Ալիսէ թէշքիլ օլունուպ, մուախխարէն իլգա իտիլէն գօմիսիօնու մախսուսա սոնրատան վիրուա իտէն 400 ատա Օսմանլը լիրասը, մուախխարէն վերիլէն պիր գարար մուճիպինճէ, Պանդը Օսմանի մէմուրբնատան պիրի մարիֆէթիլէ, Տէրիսատէթ մուհաճիրլէրինէ թէվզի ղըլընըղընը Իսթանպուլ եաղբեօր։

—Սիսամ իմարէթինին Տէրիսատէթ գաբու քէթխիսատը Ամանիլատա էֆէնտի աղլ օլունարագ, եէրինէ իմարէթի մէզքիւրէ պէյի Գօսթաքի Ասաֆի բաշա հաղբէթլէրինին գաեքն պիրատէրի Տիմիթրաքի Սինանիսի էֆէնտի թայեին օլունմուշ տուր։

—Եունեա օրտույի հիւմաեունունա պիրէյշմէք իւզրէ, տէօրթ պաթարիա թօր իլէ պէշ ալթը թապուր գատար ատաքիրի շահանէնին եաղընատա կէօնատերիլմէք իւզրէ պուլունատուղու, վէ էվվէլքի ադշամ Անժէլիգա նամ Ինկիլիզ վապուրլա պիր միլեան 300 պին օգգա ուն կէօնատերիլտիկի եէնիճիքնի։

—Թէրատանէյի ամիրէ վուքուրբընատան պիրիսի, կէչէն կիւն պիր գաչ պաթարեա թօքու համիլ օլարագ, Կոլօսա միթէվիճիլէն Տէրիսատէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Իսթիհքամ միրիլիվատը Ահմէտ բաշա, մուգատատէմա Գալէտայի Սուլթանիէեէ, վէ օրատան տախի Եանեա վէ Եէնի-շէհիր ճիհէթլէրինէ մէմուրէն կիթմիշ իտի։ Բաշայի միւմանիլէյհ իքմալը մէմուրիեէթլէ, պու քէրրէ Տէրիսատէթ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—Օնունճու Գատը քէօյիւ տայիրէյի պէլէտիեէսինճէ պաղը ույղունատուղուգլար վուգուլուն, շէհիր էմինի Մաղհար բաշա հաղրէթլէրի իշլեթիքլէրինատէն, ումումի տէվայիր միւֆէթթիշի ճէմալ պէյ էֆէնտի, տիւն Գատը քէօյիւնէ կէօնատերիլէրէք, պաղը թահգիգաթ իճրա իթմիշ օլատուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Մէսէնճը զաղէթասընատա օգունատուղունա կէօրէ, սէր մէյմուրը տէվլէթ Սարգիս պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին պիր գաչ կիւնատէն պէրու զիեատէճ քէյֆիզ օլարագ, տայիրէլէրինատէն տիշարը չըգամամագատա օլատուգլարը մէսմուի հիւմանատուն օլատուգտա, զաթը հաղրէթը Բատաշահ, մաղէյնէթլիրինատէն պիրիսի իլէ սէր թապիպլէրի Մաղրօեանի էֆէնտի հազրէթլէրինին, միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի նէզտինէ իղամ իթմիշլէր իսէ տէ, միրի միւշարիլէյհին թապիպի տօղթօր Բեռթիպեան էֆէնտի, խատթանքն պիր աղ էյլիէշմիշ օլատուղունու, վէ պիր գաչ կիւնէ գատար իշպուլութիւ ճէլիին իֆայի թէճէքքիւրիւ զբմնընատա, հաքիքայի հազրէթի Բատիշահիեէ եիւզ սիւրէպլիճէճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

—Պանդը Օսմանի միւտիրի Մ. Ֆօսթէր թարաֆքնատան բազար իրթէսի կիճէսի Թագսիմտէ քեային խանէսինատ թէրթիպ օլունան սօսրէտէ, պահրիեէ նաղբը Հասան բաշա, խաղինէյի խասսա նաղբը Դաղազեան Յակոբ էֆէնտի, Միւնիֆ, Ֆուատ, Հօպարթ, Նէճիպ, վէ Պէյբը բաշալար հաղարաթը-յա գօնմի Զէյնէնի բաշա վէ սայիր մէմուրին իլէ էքրէր սիւֆէրա վէ հէյհէթլէրի հաղբը պուլունուպ, ալաֆրանկա սաաթ օն իքիտէ թամ խոլտիքտէն սոնրա, սապահա գատար բադա խոլմիշ, վէ տավէթիլէր մէճմունէն ավտէթ իթմիշլէր տիր։

—Լա Թիւրքի զաղէթասընն Եանեա մուխպիրինատէն ալընաղ պիր մէքթուպա նէզարէն, շէհրի մէզքիւրատ թէատրի քեամիլ կէրմի իլէ տէվամ օլունարագ, վոթան մուհաֆիզպարը բէյատէրբէյ օրաեա վիրուա իթմէքտէ, վէ Արնավուտ պէյլէրի Եունան իլէ մուհարէպէ զուհուր իտէր իսէ, իլք տավէթատ, էլլի պին միսէլլահ Արնավուտպար իլէ Եունանիսթանա հիճրատ իթմէկէ հաղբը օլատուղլարընը հիւքիւմէթի Սէնիյէեէ թէէմին իլլէմէքտէ, վէ Նարտէ իլէ Եանեա վէ Մէչօվօ վէ Բրէվեզա շէհիրլէրինատ զապթ օլունմաղ սուրէթատ իսթիհքամար ինչա օլունարագ, հէր կիւն միւհիմմաթ վէ զախիրէ իտտար գելընմագատա, վէ քէսրէթի իւզրէ Եունան ֆիրարիլէրի Նարտէ վէ Բրէվեզատա կէլերէք, հիւքիւմէթէ տէխալէթ իթմէքտէ իսթիշէր։

—Հաֆթատա իբի տէֆա օլարագ, բազար իրթէսի վէ բէնչէնպահ կիւնլէրին Պապայի-աթիգատէն Գրրգ-քիլիսէեէ, վէ սաղը վէ ճիւմատա կիւնլէրի Գրրգ-քիլիսէատէն Պապայի-աթիդէ չըգարբըմասը գարարլաշարբըմըշ օլան բօսթա իլէ, պունատան պէօյլէ էմանաթը թիճճարիեէ վէ նիւմունէ վէ սայիրէ տախի գապուլ վէ թատթի իտիլմէքտէ սլատուղու, Թէլէկրաֆ վէ բօսթա նէզարէթի ալիեէսի թարաֆքնատան խապէր վերիլիեօր։

—Աթինա սէֆարէթի սէնիյյէսինատէն Պապը Ալիեէ վուգու պուլան թէպլիղաթը բէսմիլեէ նազարէն, Եունան սէվլէթինին իհթիեաթ ասքերկյէ պէրապէր մէճմուի գուվվէթի 64 պին քիշիտէն իպարէթ օլուպ, 12 տաղ վէ 9 սահրա վէ 1 համան վէ 3 մուհասէրէ օլմագ իւզրէ, ճէման 25 պաթարիա տախի թօքու օլատուղու անկաշըլմըշ իտուկինի, Թէրճէմանը Հաղբգաթի դաղէթասը բիսմաճէթ իտիլեօր։

—Տիւն ադշամ սաաթ օն պիր բատատէլէրինատ, Պէյօղլունատա Բարաս քէօրբիւսինատ, սապրգայի միւքէրրէրէ ասհապքնատան Զօլադ Սրգօլա գուրուլուպ լոչէր սլատուշ տուր։ Դաթիլ ֆիրար իթմիշ տիր։

—Զըդան կիճէ Պէյօղլունատա Թէքէ գաբուսունատա, պիր խանէտէ պիր խըամէթքեար, թէնէքէ տէրսունինատ պուլունան կաղը շիշէլէրէ տօպտուրմագատա, վէ խանէ սահիպէսի օլան գատքն տախի, էլինատէ շամատան օլատուղու հալտէ, պունա նէզարէթ իթմէքտէ իքէն, էլինատէն շամատան տիւշմէքլէ, պու սըրատատա տէվրիլէն պիր գաչ շիշէ իչինատէքի կաղլար բարլաեարագ, գատընքն էթրաֆքնը ալէվ իհաթա իթմիշ, վէ իթտիկի ֆէրեատա իւզէրինէ, էթրաֆատան եէթիշիլէրէք, գատքն պիր աղ եէրի եանմըշ օլատուղու հալտէ գուրթարըլմըշ տըր։

—Միւթէվէֆա Մ. Դամարանքն պանդաքնատա միւսթախսատէմ Մ. Մէթագատա նամբնատա պիրիսի, պիր սարրաֆատան, պիր բօլիչա մուճիպինճէ, ալաճաղը օլան 139 լիրաեը պիր սէնէտէն պէրու մէրգումսարրաֆատան տէֆաթլէ թալէպ իթմիշ իսէ տէ, ալէլ հիսապ օլարագ անճագ 20 լիրա ալապիլմիշ տիր։ Սալը կիւնիւ, մէրգումմ Մ. Մէթագատա, Դարաքէօյտէ մէրգումսարրաֆա թէատիւֆ իտէրէք, բարա թալէպ իտինճէ, սարրաֆ պօրճունու դաթիէն ինքեար, վէ Մ. Մէթագատա տախի բօլիչաեը չըգարարագ իպրաղ իթմէսի իւզերինէ, սարրաֆ բօլիչաեը ալէպ, ադզքնատա չիյինէթքտէն սոնրա եութմուշ, վէ պու սըրատատա թօքանմըշ օլան խալգ հուզուրբունատա պօրճունատա վէ բօլիչաեը տա դաթիէն ինքեար իթմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա սէֆարէթի ատաշէլէրինատէն Մ. Աչպուրնհամն ադրապասքնատան պիրիսի վէֆաթ իտէրէք, քէնտիսինէ սէնէվի իչ պին լիրա իրատ նէթիրիր պիր միրաս պրագմըշ տըր։

—Իսթանպուլատա օգունատուղունա կէօրէ, Գալաթանքն միթէկէր պիր պանդաքնատա օն սէնէտէն պէրու միւսթախսատէմ պուլունան Եունան թէպասքնատան Մ. Ս. . .

բաղար իրթէսի կիւնիւ Դալաթատան կէյէրքէն, իբի նէֆէր խէֆիւեէ միւմանլէյէի թէվզբֆ պիրլէ, Վայվոտա մէրքէզինէ կէոթիւրմէք խոթէմիշլէր։ Միւմանլէյէ, պիրա սէպէպ ախշ ու կիրիֆթ օլունտուզունտան տօրաբը թէաճճիւպատէ դալմիշ իսէ տէ, ասլա մուխալիֆէթ իթմէյիպ, ճօղրու մէզքիւր մերքեշ ըէյիսի նէզտինէ կիթմիշ, վէ ըէյիսի միւմանլէյէ էվվէլա Մ. Ս... նին իւզէրինի թէհարրի իթտիրաքտէ, պիր ըէվօլվէր պուլունմուշ։ Պատէհու, մէզքիւր սիլահէն իւզէրինտէ պուլունմասը սէպէպի սիւալ օլունուգտա, Մ. Ս..., էմնիյէթի ումումիէ օլմատըդը էճլիտէն, սիլահ թաշըմատա մէճպուր օլտուզունու պէեան իթմիշ, անճագ ըէվօլվերքն պուլունմասը, միւմանլէյէ հադդինտա վագը օլան չիպհէլէրի դալիպա թատիդ իթտիկինտէն, Մ. Ս... թահթ էլ հրֆզ Դալաթա սէրաեքնա կէոթիւրիւրմիշ։

Միւմանլէյէնին միւսթախտէմ պուլունուզու պանգանքն միւտիրիւ, հէր նէ գատար քէնտի ատամքնին թախտիսի իչին չալըշմըշ, վէ քէնտիսի միւմանլէյէի էյի թանքերպ, քէնտի եանքնտա պունճա զէմանտան պէրու խըզմէթ իթտիկի հալտէ, հիչ պիր սուի հարէքէթի թէպէյիւն իթմէտիկինի ինֆատէ իթմիշ իսէ տէ; հիչ պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլմամըշ, վէ Եունան սէֆարէթի թէրճէմանը տախի միւմանլէյէի գուրթարմաեա կիթմիշ իսէ տէ, օ տախի մուվաֆֆադ օլամամըշ, վէ միւմանլէյէնին, քէնտիսինի ախշ ու կիրիֆթ իտէն մէմուրլարա ըէվվլվըր պօշալթմադ իսթէտիկի, վէ խըրսըզ օլտուզու օն պէշ սէնէտէն պէրու զապրթատա մալիւմ իտուկի ճէվապը վիրիլմիշ։

ՄԱԼԻԵԷ

Աթիտէքի պահա, հէր նէ գատար պիր այ գատար էվվէլ եաղրըմշ իսէ տէ, էհէմմիեէթտէն իսպի օլմատըդը իչին, թէրճէմէսինի պէեան իտէրիզ.

Զօղ տէֆա սէօյլէնիրմիշ օլտուզու իւզրէ, Շարդ մէսէլէսի, հէմ մալիեէ, վէ հէմ բօլիթիգա մէսէլէսի տիր, վէ մալիեէճէ իտարէէնին ֆէնալըզը, բօլիթիգատա պիւյիւք դարբշրգըզլարրն պաշլըճա սէպէպի օլտուզու, Թիւրքիտա թատիդ օլունտուզու գատար, պէլքի հիչ պիր եէրտէ թատիդ օլունմամըշ տըր։ Անճագ ումուրը մալիեէյի Օսմանիեէնին ինգըզարքնա պաշլըճա սէպէպլէրտէն պիրի տէ, էվրօբա բօլիթիգասը օլմուշ օլտուզունու իլավէթէն պէեանէ միւսարատի իտէրիզ։ Տախիլի իսթիլալար իլէ պիրլիքտէ վուգուա կէլմիշ օլան խարիճի մուհարէպէլէր, Դապը Ալինին մալիեէճէ մուգայիդասընը գուվվէթլի սուրէթտէ արթըրմըշլար տըր։ Տիմէք տիր քի, էկէր ատվէթի Օսմանիեէնին բօլիթիգաճա մաղպութիեէթի, ումուրը մալիեէսինին իպդասընտա էվվէլ զուհուրա կէրմէք լազըմ կէլիրսէ, ումուրը մալիեէսինին իպդասը տա, Դապը Ալիյի բէք չօգ բօլիթիգաճա դարբշրգըզլարտան աղատէ դըլաճագ տըր։

Օսմանը էվվիտեը ումուրունուն, հիւքիւմէթճէ իշպու իբի էասքն հադըդաթքնա հէր վագթտան զիեատէ վագբֆ օլմուշ օլմալարքնը զանն իտէրիզ։ Դունու պիզէ զանն իթտիրէն, միւշարիլէյհիւմիւն, Պէրլին գոնֆէրանսընտան պէրու տէյայիլի սահիհէ իլէ եպրաղ իթտիքլէրի հիւսնի միրատ տըր։ Դօնկրէ ազալարքնին էքսէրիսինին, միխթէլիթ պիր մալիեէ գօմիսիոնու թէքրիֆ իտէրէք, դապալ իթտիրմէք իսթէտիքլէրի էֆքեարա կիրիշմէեէրէք, Դապը Ալի, Պէրլին մուահէտէսինին իմզալանմասընտան պիր կիւն սոնրա, ատիլ վէ իճրասը գապիլ պիր սուրէթի թէսմիեէ իսթիհսալ իլլէմէք իւզրէ, քէնտի ատհապը մանթըւպոյլա մուխապէրաթա կիրիշմէքլիկի թէճրիւպէ իյլէմիշ տիր։ Դունուն իւզէրինէ հէր թարզ ըլանլար վէ յայիհալար բէք չողալըպ, պապը Ալի իսէ, միւշքիւլ պիր հալի իսլահէ չօղլուգ միւսայիա օլմաեան պունճա բլանլար իչինտէն պիրիսինի իսթիեարէ մէմուր խիրմիշ տիր։ Դունունա պէրապէր ասլա մէյիուս օլմաեաք, չըգան եազ Դարատաղ պուհրանընքն էն չիտէթլի վագթինտէ պիչէ, Դապը Ալինին մէսէլէյի մալիեէ իչէ իչթիղալ իսթիկի կէօրիւլմիշ տիր։

Հոկտ. 3 թարիխի նօթատա, գապինէթօլարքն, Եունանիստան, Դարատաղա, վէ բօլիթիգաեա վէ էրմէնիստանքն իսլահաթքնա տայիր վագը օլան մէթալիպաթքնա ճէվապ վիրիլմիքտէն սոնրա, տէվլէթլէր թարաֆքնտան ասլա միւսահէլէ օլունմաեարադ, ատիեունը Օսմանիեէ վէ անէ միլթէֆիրրի օլան մէսէլէլէր հադդինտա ուղրաշմադ իւզրէ, ատիեունը մէզքիւրէ թահվիլաթը համիլէրի վէքիլէրինին հիւքիւմէթի Սէնիյէ ճանիպինտէն ատղրուտան ատղրուեա Տէրիսատէթէ տավէթ օլունճաղլարը պէեան իսթիմիշ տիր։ Պիր դաչ հաֆթա սոնրա, Դապը Ալի, պու վասքնը մէվզրի իճրաեէ դօեարադ, մէմալիքի էճնէպիեէսէ մուգիմ սիֆէրասը վասթասը, հոկտ. 3 թարիխի նօթատա պէեան օլունան տավէթի ատհապը մանթըւպա սրզ էյլէմիշ տիր։

Պիզճէ, պու թարիզ բէք ալէատրը։ Մուազզամ տէվլէթլէրին ատհապը մանթըւպաթ հադդլարընտա կէօսթէրիլէրի իհթիմամ հադ-

[illegible]

մաեարադ, շուրաեը պէեանէ իճթիսար էյլէրիզ քի, մուազզամ տէվլէթլէր թարաֆքնտան տէվլէթի Օսմանիեէնին իտարէյի տախիլիեէսինէ ատղրուտան ատղրուեա միւսահէլէ իսթիմէսի, մէզքիւր տէվլէթլէրին կէրէք սիւլուք էյլէսիքլէրի մագսէտէ, վէ կէրէք քէնտի թէպատարքնէն մէնաֆիյի ադիմէսինէ մուզայիր պիր թադըմ բօլիթիգաճա եէնի գարբշրգըզլարա սէպէպ օլմուշ օլաճագ տըր։

Դունտան պաշգա, Օսմանը թէքեալիֆինին էասընը թէշքիլ իտէն դայտէ, զամէն 1879 նոյեմբերինտէ, Պանգը Օսմանինին բէհպերիկէյլէ, Դապը Ալի վէ Դալաթա պանքէրլէրի միեանքնտա ադա օլունան մուգավէլէտէ հիւսնի սուրէթտէ իճրա օլունմուշ տուր։ Մալիմ օլտուզու իւզրէ, պու մուգավէլէտէ, մէզքիւր պանքէրլէրին ավանտարքնա գարշըլըգ, բիւսուսմուսիմթէնին ախշ ու խիմիֆտար վէ հասբլաթը իհալէ գըլըմըշ տըր։ Դու միւնասէպէթլէ, պանքէրլէր, ատնաբզտա դալաճագ օլան ֆազլա ադչէլէրին քեաֆֆիսինի, Օսմանը էսհամը համիլէրի նամը վէ մէնֆաաթքնա հատր իսիրմէսինի դայա իթմիշլէր տիր։ Իշպու մուգավէլէնամէնին նէթիճէսի, ատհապը մուգավէլէնին մէմուլէրինէ քեամիլէն մուվաֆֆադ չըգըգ, պիր միգտար ֆազլա հասբլաթ օլմուշ տուր, վէ տայինլէր խատէթէն պու մատատ իչին մէմուրլար թայեին իթտիքլէրինտէ, մէղքիւր ֆազլա հասբլաթը ախշ իտէպիլէճէքլէր տիր։ Իշթէ պու խուսուս, հէմ Դապը Ալիյի, վէ հէմ տախի ատհապը մանթըւպու իթէմին իտիճի պիր մուգատէմէ տիր։ Իշպու հիւսնի թարիզէ սիւլուք իթմէք իչին վազըթ միւսայիտ տիր, վէ Ֆրանսատա պու խուսուսա էօն աեադ օլանլար, պունուն պէօյէ օլտուզունու անկամըշլար տըր։

Իբի այտան պէրու, Բարիսին պիւյիւք պանդալարը, քեաֆֆէյի Օսմանը թահվիլաթը համիլէրի մէնֆաաթքնա օլարադ թէչէպպիւս էյլէտիքլէրի իչէ պիր չօղ թարաֆկիր պուլմաեա չալըշմըշլար տըր։ Դու կիւղէլ իպրէթին մէյմէսի կէօրիւրիւպ, այնի նիսէթլէրլէ, Պէլճիգատա, Ֆիլէմէնքտէ, Իթալիատա, Ալմանիատա վէ Ավթրիատա տախի պէօյլէ ճէմիյէթլէր թէչքիլ օլունմուշ տուր։ Հիւքիւմէթլէր տախի պու իշտէ զանեթ թէվէճճիւհքեարանէ տավրանմըշլար տըր։ Դու պապատ իլը օլան գապինէթօլարտան Ֆրանսա գապինէթօսու, պու մէսէլէյէ տայիր Դապը Ալի նէզտինտէ քէնտի թէէսսիրի վէ նասիհաթլարը յլա եարտամ իթմէքլիկի վատ իթմիշ տիր։ Տիկէր էվրօբա գապինէթօլարընտա տախի այնի միւնասէպաթը խայրխահանէ մէվճուտ տուր։

Պիր քէրրէ պու եօլտա պիր մուդատէմէ օլմուշ օլտուզու հալտէ, իլք խահիշտէ տուրմամագ լազըմ տըր, վէ վագթի կէչիրիլմէեէրէք, միւխթէլիֆ մէմալիքին պանդալարը նէզարէթի թահթնտա թէչքիլ օլունան գօմիթէլէրտէն հէր պիրի, Տէրիսատէթէ տիւեունը Օսմանիեէնին թէսմիեէսինէ միւթէալիդ մէսայիլի միւխթէլիֆէ իւզէրինէ մուխապէրէ իսէպիմէք իւզրէ, նիզամէն պիր վէքեալէթնամէյի հայիզ պիրէր մուրախաս նատդ ու թայեին էյլէմէլի տիր։

Անճագ մէյտան փասի, վէ մէմուրիեէթի նազիք օտուզունտան, շիպհէսիզ էլմի մալի նօղթայի նազարըյլա, ֆագաթ զիեատէ տէվլէթի Ավիեէնին տհվալը բօլիթիգէյէսի նօղթայի նազարըյլա, իշպու մէվատաբ վէխիմէյի միւթալա իթմիշ տաէմիէր լազըմ տըր, չիունքի պու պէեանին մուդատէմէսինէ [illegible] սէօյէրիզ քի, ումուրը մալիեէյի Օսմանիեէ պիր չօղ պաղլար իլէ բօլիթիգաեա վէ տիբլօմասիեէ պաղլը տըր։ Ասհապը մանթըւպուն մուրախաղտրը, տէվլէթի Օսմանիեէ միւթէալիդ օլան բօլիթիգաճա մէսէլէլէրէ էասէն վագբֆ օլմաքդճա, քէնտի մէմուրիեէթլէրինի ֆայտէլի սուրէթտէ իճա իսէմէղլէր։ Մէսայիլի մէզքիւրէ իսէ, միշքիւլաթ վէ մէվանի իլէ օլ դատար գարբշրդ տըր քի, հալընրզ թէճրիպէքեար պիր կէօղ պունլարը թէֆրիդ վէ թէմեիզ իսէպիլիր, վէ եալընրզ թէճրիպէքեար պիր էլ պունլարը աերրըզ, հալ էյլէեէպիլիր։ Խիլաֆայի քէլամ, զանն իտէրիզ քի, 1854 սէնէսինտէն 1880 սէնէսինէ գատար ճէրէեան իսէն վուգուաթլարտա Շարդ մէսէլէսինէ միւթէալիդ քեաֆֆէյի բօլիթիգաճա մաղասհաթլարա վէ պունտան թէֆէլրրուաթնա ֆիրլէն վագբֆ օլան դաթ, պու խուսուսա էն իյի մուրախաս օլաճագ տըր։

Տիւեունը Օսմանիեէյի նամուսու պիր սուրէթտէ թէսմիեէ իթմէք իւզրէ, Դապը Ալի իչին պունտան ատհա միւսայիտ զէման օլամատըդը կլպի, հիւքիւմէթի Օսմանիեէ միւթէալիդ օլան բօլիթիգաճա մէսէլէլէրէ էասէն վագբֆ օլմաքդճա, քէնտի մէմուրիեէթլէրինի ֆայտէլի սուրէթտէ իճա իսէմէղլէր։ Մէսայիլի մէզքիւրէ իսէ, միշքիւլաթ վէ մէվանի իլէ օլ դատար գարբշրդ տըր քի, հալընրզ թէճրիպէքեար պիր կէօղ պունլարը թէֆրիդ վէ թէմեիզ իսէպիլիր, վէ եալընրզ թէճրիպէքեար պիր էլ պունլարը աերրըզ, հալ էյլէեէպիլիր։ Խիլաֆայի քէլամ, զանն իտէրիզ քի, 1854 սէնէսինտէն 1880 սէնէսինէ գատար ճէրէեան իսէն վուգուաթլարտա Շարդ մէսէլէսինէ միւթէալիդ քեաֆֆէյի բօլիթիգաճա մաղասհաթլարա վէ պունտան թէֆէլրրուաթնա ֆիրլէն վագբֆ օլան դաթ, պու խուսուսա էն իյի մուրախաս օլաճագ տըր։

Դրնա մէճպուրը գըլմագտա տըր։ Պինապէրին, պիր բլան գարարլաշարմադ իչին, նատիր իւլ վուգուօլան իշպու ահվալը միւսայիտէնին եարարմընտան իսթիֆատէ իտիմէլի տիր։ Հէր չէյտէն էվվէլ լազըմ օլան, մուրախասարքն նատդ ու թայեին տիր։ Պինապէն ալէյհ ասլա վազբթ կէչիրիլմէեէրէք, պիր մուամէլէեէ թէչէպպիւս իտիմէսինի ասհապը թահվիլաթա իսթիսար իտէրիզ։ Էյլէ ատէմիր ինթիխապ իթմէլի տիրլէր քի, պալէատէ իշար իթտիկինիզ էվսաֆա մալիք օլտուզուտան պաշգա, հիւքիւմէթի մանթպուարքնէն վէ Պապը Ալինին տալի էմնիյէթլէրինի հայիզ օլտուն. ըար, չունքի միւմանլէյհիւմ զաթ-ըար, քէնտի մալիմանթարը վէ հիւսնի միւրատարարքյա Պապը Ալիեէ եարարմ իտէճէք տիրլէր։ Դէ մատամ քի Ֆրանսա սարրաֆանը, ասհապը թահվիլաթը թօրլամադ-ըզ գտա էօն աեադ օլմուշ իտէ, պու տէֆա տախի քէնտի մուրախասը-նը ինթիխապ իթմէքլիքտէ իպրէթ օլմալը տըր, վէ տիկէր մէմիէքէթ-էրտէ պու իպրէթէ տէրհալ սիւ-լուք իտիլէճէկինէ չիւպհէ եօք տուր։ Մուրախասարար զամանէթ-նին թէչքիլինէ, Օսմանը մալիեէսի մէսէլէսի, հադդըգաթէն ֆիեիի պիր թարիդէ կիրէճէք տիր։

(Մէհմէտ Տէքլամէ)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Տէնէտ Նէ-սիեդրէն գոբէյտ)

Անցեալները Մասիսի մէջ Վոխ-ընդ սատրադրութեամբ, բաւական երկար նամակներ տեսանք, որոց պարունակութիւնն էր քաղաքիս երկսեռ դպրոցներու անցեալ ու ներկայ վիճակին վրայ քննութիւն և տեսութիւն։

Այլ Վ. Լ-ի կեղծ անուանները-քիւ պահուղը անցեալները Դպրոցական խնդիր, Բաղաքական ժողով և ա-ռաջնորդ Զգ-ոնդոյ մակագրեալ տեսակին դէմ իբրև պատասխան Պ. Պոխանի անունով տեսակի մը բա-տարագրողն է։ Հիմակուան Մասիսի մէջ գրած նամակները և տակէ զատ առաջ հրատարակած Պատ-խանն եթէ իրարու հետ բաղդատենք, այն եզրակացութեան պիտի հանենք թէ՝ ատոնք գրողը սկզբանէ զուրկ մարդ է և հեռատեսութեան ազատ և առողջ դատում չունի, հապա որու ապշակը որ հեծնէ անոր սրինդը կը չալէ։ Իրեն հարցնենք նէ՝ ինչպես չունի այս անբարոյ և տխուր վիճակը, մարդս կը պարտաւորի եղեր ժամանակին և պարագաներուն յարմարիլ եթէ կուզէ ամեն մարդու հետ աղէկ անցնիլ։ Ահաւասիկ Պ. Վոխթանկի կարծիքը և ասիկա մեր քիչ շատ տեղ իր բերնէն լսեր ենք, երբ իր հակառակորդ վիճակը աչքին առջև կը պարզէինք։ Մենք ոչ Իրէքճեանի կուսակից ենք և ոչ Մամուրեանի և ամեն մարդ գիտէ որ այս երկուքին վարած պաշտամունքի մէջ, երբ ծուռ և ազդաձիաս ընթացք տեսեր ենք բողոքեր ենք որքան որ այժերնիս ներեր է, և երբ տեսեր ենք որ աւելի ազատ պիտի չկրնանք յայտնել ազգին իր պակասութիւնները, լռեր ենք, որովհետև արիութենէ զատ Թուրքիոյ մէջ ուրիշ զէնքեր կը պակսէին մեզ կռուելու համար յոսի աղդասիրութիւններու և հայրենասիրութիւնէրներու առջև։ Պ. Վոխթանկ այս արիութիւնը չունի, իրաւ Իրէքճեանի մասին բաներդը քիչ մը ճիշդ են, բայց միւս կողմէ պէտք չէ մոռնալ որ իր «Պատասխանին» ալ ծայրէ ի ծայր շողոքորթութեան հիւս մ'է, հիւս մը որ գրողին ամենի բերելէ զատ ենթակայներուն ալ ծիծաղը կը շարժէ բռնի։ Պ. Վոխթանկը չափազանց դիւրահաւանութիւն ալ ունի, այսօր եթէ տեղէ մը եթէ իրեն ազդարարուի որ Մասիսի մէջ գրած նամակները հրապարակաւ հերքէ, կը հաւանի և կը տեսնես երկրորդ օրը որ թերքածը կը լեղէ։ Ասանկ բաներ շատ ըրած է Պ. Վոխթանկ, և կրնայ մակաբերուիլ թէ իր Մասիսի մէջ գրածները՝ «ստիճան կարևորութիւն կունենան...։ Մեր դըպրոցներու վրայ բրած տեսութիւնը Մասիսի մէջ ամենևին ստոյգ նկարագիր մը չէ, այլ յերիւրուած և շատ տեղ ալ կողմնակի։ Եթէ այդ քննութիւնը ինքը մնացեր ըրած է, կը ցաւինք որ կարճատես է եղեր որ անոնց ներքինոչ նախանձելի վիճակը ու ոգին չէ կրցեր լաւ շօշափել ու տեսնել, իսկ եթէ ուրիշ մէկէ մը առեր է այդ տեղեկութիւնները, մեր ցաւը կրկնակի է այս մասին, վասնզի զինքը չարաչար խաբուած կը տեսնենք։ Մենք կը փափաքինք որ Պ. Վոխթանկի պէս մարդերը փոխանակ անոր ասոր գրիչներն ծախելու, և հրապարակի վրայ խեղկատակ ըլլալու, բոլորովին լռեն, վասնզի լռելով աւելի աղէկ օգուտ կուտան իրենց խնդիր բրած բաներնուն քան թէ խօսելով։ Վերջին ատեններս Պ. Վոխթանկի պէս ծախուած գրիչներու համար հրապարակի վրայ կամ աւելի լաւ Մասիսի մէջ գրելը նոր բաձևութիւն մ'է եղած, և թիֆլիզի Փոչ ամսաթերթին մէջ Պ. Հոսհոսի ըսածին պէս վերջերս Պ. Իւթիւճեան քահանայութեան սկսած է, և անխիր տուն ու տեղ կուտայ իր թերթին մէջ ինչ որ գրեն և ինչ որ գրկեն իրեն հրատարակելու համար։ Այս միջոցով չը գիտցուիր թէ արդեօք Ադդային մամուլը մէկ օր ինչ դժբաղդ վիճակի պիտի հասնի, քանի որ առողջ դատողութիւն և ընտրութիւն իրենց բացակայութեամբ կը փայլին անոր մէջ։

* * *

Կուզէի քիչ մը քաղաքիս ազդային վիճակին վրայ գրել ձեզ, բայց կը մտածեմ որ ուղածիս պէս պիտի չը կրնամ յայտնել իմ թուքս։ Թուրքիոյ մէջ կամ մանաւանդ մեր մէջ տակաւին մամլոյ ազատութիւն ըսուած բանին նշոյլը չկայ, և ասոր համար չիտակ գրուցող մարդ մը միշտ կը նախատուի, կը հալածուի, կը ֆնասուի և եաքը կը ստիպուի կամայ ակամայ լռել։ Բանը շողոքորթութեան, գձձութեան, և վատութեան վրայ ալլայ նէ՝ ազատութեան չափ չկայ, և ասանք ընողը օրուան դիւցազունը, ազգասէրը, հայրենասէրը և Մեկենասը կը համարուի...։ Ոմանք կըսեն թէ՝ Բասկալին սա խօսքը ուշադրութեան առնուլ պէտք է «Շատ լոյսը մարդուս աչքը կը կուրացնէ, շատ ճշմարտութիւնը ֆնատակար է և շատ ազատութիւնը մոլութիւն կը բերէ»։

Բասքալին այս խօսքը կրնայ իրաւացի ըլլալ ինչ ինչ թէութեամբ, բայց երբեմն մարդուս խիղճը, բընաւորութիւնը և սէրը ասոր դէմ կը բողոքեն։ Ուստի ես որ քիչ մը յուսատես եմ վիճաբանելի կամ քննելի խնդրոց մէջ, չեմ կրնար երբէք ճշմարտութիւնը սեթևեթի տակ ներկայացընել և ազատութիւնը քծնելով ու շողոքորդելով գործածել բան մը գրած՝ ատեն։ Ես կուզեմ որ բանը բացէ ի բաց յայտնեմ, իսկ երբ կը տեսնեմ որ չեմ կրնար, լռելը աւելի լաւագոյն կը համարիմ, և ասով ոա օգուտը կուտնեմամ որ գոնէ խիղճս առջեւ հանգիստ ու անպարտ կըլլամ։

Ես խիղճի հանգստութիւնը աշխարհի վրայ ոչ մէկ բանի չեմ փոխեր։ Հիմայ եթէ մէկը ինծի հարցնէ թէ՝ Իզմիրի դըպրոցները աղէկ կացութեան մէջ են, չեմ կրնար ընդունիլ, վասն զի ա-

ղէկ գիտեմ որ մեր դպրոցները արդի իրենց ունեցած ամուլ դիրութենէն դերծելու համար, ոչ թէ մինչեւ հիմայ եղածին պէս կցկտուր և կարկատուն միջոցներու, այլ արմատական բարեկարգումներու խիստ զգալի պէտք ունին։ Տեսչի փոփոխութեամբ, վարժապետի փոփոխութեամբ, կարելի չէ արդիւնք ձեռք բերել, երբ կը տեսնուի որ մեր ընարութիւնները գիտակցութեամբ, նպատակով չեն ըլլար, մենք միշտ մարդ կը փոխենք, ասիկայ այսպէս է, բայց գլուխները մի և նոյն կը մնան, և երբեմն նորեկը՝ գացողին օրհնենք կարդացընել կուտայ։ Շատ անգամ մեր դպրոցները ապրուստ ճարելու դիտումով վարժապետներ կընդունին իրենց մէջ, իսկ տղայոց կրթութիւն և բան տրվելուն վրայ այնքան հոգ ընող չկայ։ Երբեմն հին գրութեան տէր և տգէտ մարդեր, իբրեւ տեսուչ կընդունուին դպրոցներու մէջ, և կրնայ մնակարերուիլ թէ այս տեսակ մարդերու ձեռքին տակ ինչ օգուտ կրնան արտադրել դպրոցները։ Մեր հասարակութեան մեծ մասը չըմտիտ է, ամեն բանի արտաքին ցոյցը, շպարը և տեսքը կը տիրէ և ներքը ամենեւին թափանցել չուզեր։ Քիչ շատ բեղուն երեւակայութիւն ունեցող մէկը դպրոցական ծրագիր մը կը շինէ, հրապուրելի գոյներ տալով անոր, բայց եթէ մէկը պաղ արեամբ այն ծրագիրը քննէ, կըրնայ շուտով հասկընալ թէ՝ ո՞ր աստիճան անիրագործելի և անկարելի բաներ են անոր պարունակութիւնները։ Այս մէկդի թողունք, աւելի գէշը կայ։ Երբեմն կամ բաւական այնպիսի մարդեր ուսումնական խորհրդոյ կամ հոգաբարձական պաշտօնին կը կոչուին որ, իրենց ընդունած պաշտօնին վրայ մանանխայ հասի չափ անգամ տեղեկութիւն չունին, բայց և այնպէս իրենց տգէտ և դատարկ գլուխը այս կերպ բաներու մէջ խօթելով փառք կը տեղեն յիմարութեամբ հրապարակին վրայ կնճիթ ցուցընելու։ Այս բաներու վրայ աւելի երկարելը կրնայ ըլլալ որ ձանձրոյթ տայ, ինչու որ ամեն անգամ դրուած են և դժբաղդութիւնը հոն է որ արդիւնք մ'ալ տեսնուած չէ։ Ամեն բան, ամեն դրուած ձայն բառբառոյ անապատի եղած են։

Իզմիրի Հայերը մամլոյ մասին ալ շատ ցաւալի վիճակի մը մէջ կը գտնուին։ Կիսամեայ Արշալոյսն ունի պարբերականութիւնները արդէն ծանօթ են, և ամեայ Ա. Մասիսն զատ աչքի ընկնող ուրիշ հրատարակութիւն մը չկայ, իբաց առեալ եռամեայ Մեղեսք անուն հանդէսը որ կերեւի թէ՝ քիչ ժամանակէն իր այլազան պարունակութեամբ պիտի կրնայ արդի պիտոյից և օրուան ոգւոյն համապատասխանել, եթէ քաջալերութիւն և ընդունելութիւն գտնէ, որու վրայ սակայն մենք կասկած ունինք։ Ասոր հակառակ Ցոյն հասարակութիւնը հոկայաքայլ կը յառաջադիմէ օրէ օր, Նէա Զգէնի օրագիրը որ ամէն յառաջ եռօրեայ էր, այս տարուընէ սկսեալ ամենօրեայ եղաւ Մանչեսթրի գրութեամբ, և կրնայ ըսուիլ որ առաջին կարգի քաղաքական և բանասիրական օրագիր մ'է, և միայն Իզմիրի մէջ 1500 է աւելի բաժանորդ ունի, բաժանորդ որ կը վճարէ, և մերինին պէս ձրի կարդալը, ամոթ և վատութիւն կը համարի։ Նէա Զգէնէ եաքը կուգայ Արմենիա անուն ուրիշ քաղաքական օրագիր մը որ թէեւ նոր սկսաւ հրատարակուիլ, բայց և այնպէս գտած համակրութիւնը ու ընդունելութիւնը գրեթէ մինչեւ հիմայ մեր խմբագիրներէ և ոչ մին գտած է։ Կը հրատարակուի նոյնպէս Վէջ անուն ծաղրաթերթ, Աշուղիկ անուն լրագիր, Հոգեւոր անուն գիտական և Անմեղուիկ անուն բանասիրական հագէսները։ Բաղաքիս մէջ գրեթէ 45է աւելի հարուստ Ցոյն գրամատուներ կան, որոնց քով ամեն տեսակ և ամեն լեզուէ գրեանք։ Այն կը գտնուին և Եւրոպայի հետ միշտ յարաբերութիւն ունին, մինչդեռ լաւ բան է, որ մեր մէջ մէկ գրամատուն թող, թուղթ ծախող մը իսկ չկայ, որ գտնէ Գօլոյ մէջ հրատարակուած նոր գիրք մը կարող ըլլայ մէկը եթէ ուզէ ձեռք անցընել։

Մեր գրավաճառները Եմանէթեաններն են, գիրք մը, կամ լրագիր մը կուզես, Եմանէթեանէն կառպարես, և այն ալ երբեմն մէկ ամիսէն, եթէ բաղդ ունիս, հազիւ ձեռքդ կանցնի...։

Տեղական մամուլը այսպէս քաջալերելէ ետքը, Ցոյն հասարակութիւնը ամեն թղթատեր չգտնուելով ալ դուրսը հրատարակուող զանազան կարգի թերթեր կընդունի, մինչդեռ մեր հասարակութիւնը Գօլսէն եկած լրագիրները մեծ մասամբ ձրի կը կարդայ, և լրագրի մը բաժանորդ գրուիլը պարապ բան կը սեպէ։ Հայեր տեսած եմ որ 4–5000 ոսկւոյ կարողութիւն ունին, բայց և այնպէս Մանչեսթրի կամ Մարսէլ կարդալու համար ամեն շաբաթ օրեր, ասոր անոր խանութը կը դեգերեն որպէս զի ձեռք անցընեն և ձրի կարդան 'ի սէր աղդին...։

Ասոր համար է կարծեմ որ, Մանչեսթրի 3–4 բաժանորդէ աւելի չունի 10,000, Հայերու մէջ որոնցմէ կարծեմ 2,500ը անպատճառ կը կարդան եթէ ուզեն, և ոչ Մանչեսթրի 10–12 աւելի բաժանորդ ունի, ոչ Փոռնէը 2–3 է աւելի, և ոչ Հայրենիքը 1 է աւելի։ Թերեւմանը Լիֆերը անգամ որ մեզի բերան և դեռնի մըրջիւնք անգամ շաղմամ անկերպարան թերթ մ'է, նորէն գրեթէ իր այս դէվէլ յատկութեանց շնորհիւ հազիւ 8–10 վճարող բաժանորդ ունի։

Նորէն մեր մէջ կան մարդիկներ որք կելլեն չամչցած «յառաջադիմութիւն կընենք կոր, ապրդան վոյլուն, փառքերնիս կատարեալ է» կը պոռան, մարդ խենթ ըլլալ պ'տք է այս խօսքերուն հաւատալու համար։ Մէկ ընթերցատուն մ'ունինք որու թանգարանը զարդի տեղ կը ծառայէ, և շատ քիչ ձեռք կը մտնեցայ անկէ գիրք մը առնելու վերծանելու համար։ Ընթերցատան լրագիրներու երեք մասը ձրի են, խմբագիրներէն նուէր կամ աւելի ճիշդը մուրացած, բայց հոն ալ յաճախող չկայ, ինծի պէս մէկ երկու ձրիաբար ի սէր աղդին գրամ ընթերցողներէ զատ ուրիշ մէկը չի յաճախեր հոն։ Երբեմն ձեռագիրներ ընթերցատան մէջ այլ և այլ օգտակար նիւթերու վրայ բանախօսութիւններ կըլլայն, քանի մը տարիէ ի վեր այս ալ աւելորդ բան համարուելով, բոլորովին մոռցուած է։ Ժամանակը կուգայ որ ընթերցատան տնօրէն ժողովը պիտի հրաժարի. քանի մը անգամ բաժանորդներու հրաւէր կըլլայ որ, որոշեալ ժամուն ընթերցատուն հաւաքին և նոր ժողով մը ընտրեն, մէկը չգար, տնօրէն ժողովը կը յուսահատի, մէկ կողմ կը կենայ, ընթերցատան ծախուց համար ոտակ պէտք է, մէյմալ կը նայիս քանի մը անգամներ շուկայները կը պըտտին և բաժանորդները ամիսներով սատակ կը հաւաքեն, խիստ քիչ հեղ տեսնուած է որ բաժանորդ մը իրեն պարտքը ճանչնայ...։ Ալ Աւելորդ կըլլայ միւս հաստատութեանց վրայ այսինքն եկեղեցւոյ, հիւանդատունի, գերեզմանատան և այլոց վրայ երկար բարակ խօսիլ «'ի պաղոյ անոյ ճանաչի ծառն» ըսած է Քրիստոս։

Մ. Դ–ոբ

Գալէատէի մէքթուպու իրսալէ հիմնէթի խաէն տօսթա թէշէքքիւրիմիզին թագտիմիյլէ, վագըթլարը օլտուգճա եինէ տէվամա հիմնէթլէրինի ըէճա իտէրիմ։

Էօյլէ պիր թագըմ չօճուգճա շէյլէր եազմաեբզտա, պու եօլատա մալիւմաթլար վիրիլտիկի վէ մութալաալար իսիլտիկի թագտիրատէ, սայիր մահէլլէրտէն տախի մէքթուպլար կէլտիկինատէ, մա մէմնունիյէտ տէրճ իտէճէկիմիզի պէեան իտէրիզ։

Միւէլլիֆ,

Տէօրթ սէնէտէն պէրու կէօզլէրիմին գաբաղլարընտա զուհուր իտէն տանէլէրին շիտտէթինտէն վուղուտ կէլէն պօղզունլուգտան, բահաթըմ տէրէճէյի նիհատեէտ սէլպ օլմազին, շու միւտատէթ զարֆընտա, բայիմախթըմբզտա պուլունան կէօզ թապիպլէրինէ միւրաճաաթ իթմիշ իսէմ ատ, հէր նասըլ իսէ ֆայիտէ կէօրէմէմիշիմ տիր։ Ֆագաթ պու տէֆա Իսթանպօլտա, Մահմուտ բաշատա, Եըլտըզ խանը իթթիհալինտէ, Եըլտըզը դազինօ նամ մահէլլատէ Տիգրան էֆէնտի Իզմիրլիեանա միւրաճաաթըմ իւզէրինէ, համտ օրուն քեամիլէն քէսպի իֆագաթ էյլէտիկիմի, պէրայի թէշէքքիւր, դաղէթայի միւթէպէրէնիզտէ տէրճ ու պէեանէ հիմմէթինիզի ըէճա իտէրիմ։

Վ. Ն–ը Գ–ոբ–ոբ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

Տարագործութեան հետամուտ երիտասարդ մը ինքնօդնութեան անքմբերելի աշխատութեամբ յաջողած է Եւրոպայի ամենաբնիր տեսակ, զուտ բուրդէ և երկու կանգուն լայնութեամբ ֆուտնէ էշդէրը գործել, և արդէն մի քանի տեսակը ածան գնով 'ի վաճառ հանած է։ Հետաքրքիրք կը հրաւիրուին Մահմուտ բաշա թիւ 279։ Ե. Փափազեան և Զ. Ընկ. Դրատունը, ուր պիտի գտնուին յիշեալ երիտասարդին ամեն տեսակ գործերը։ և եթէ քաջալերութիւն դրանէ, պատրաստ է հետզհետէ ֆուտնէ ամեն տեսակներ և ազգի ազգի գորգեր գործել կարի դիւրադնի։

Այս առթիւ պատեհ է աղդարարել թէ մի նոր կարդադրութեամբ այն գրատանս գործն աւելի ընդարձակելով՝ այսուհետև յաճախորդք հոն պիտի կարենան գրանել ամեն տեսակ նոր հրատարակութիւնք և դասագրքեր նաև մայրենի լեզուին տեսակները՝ կը խոստացուի նաև գաւառներէն ըլլալիք յանձնարարութեանց դիւրութիւն ընձեռել և մեծաքանակ գործողութիւններն նպաստաւոր դեղջիւ շահաւորել։

Մէդքիւր գումարքը պիղ տախի կէօրմիւշ, վէ իզհարը թէհայիւր վէ մէմնունիյէթի վաճիպէտէն ատտ իթմիշիզ տիր։

Գէօյլէ էհլի հիւնէրլէր շահանը թէշվիգաթի օլտուգլարընտան, վէ ալէխուսուս հեր քէս իշին մատի մէնֆաաթ տախի պուլունտուղունտան, ումարըզ քի չօգլար, իշթիրա վէ իսթիմալինէ, քէմալի խահիշէ միւսարաաթի իտէճէքլէր տիր։

ԻՍԹԱՐ

Զինկեանէ գէզը, Մատմուազէլ Բէրվէն, վէ Կիճէ Սուլթանը նամ բօմանքն քեաֆֆէսի պիր եէրատէ օլտուղու հալատէ, եալընըզ գէրդելի թագըմ գատտար շէյ դոլմըշ օլուպ, վէ հէփսինի պիրլիքատէ զանէն պիրինէ սաթմըշ խէք ատ, եինէ իշթիրասընտա արզուքէշ օրան դաթլար, մանթպատամբզտան տապիլէճէքլէր տիր։

Գէյմէթի պիր լիրայի Օսմանի տիր։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԷԶԼԱՐ

—

(13)

ըին ախլէազընտա էօյլէ պիր կէվշէքլիք հուսուլէ կէթիրէճէք տիր քի, միւսթէմիլիքտաթտա չալըշաճագ ատէմ գալմատեաճագ տըր։

—Պրաղալըմ քի, պունուն պէօյլէ օրմանընտան, պիղիմ ատ նիչէ մէնֆաաթլարըմըզ էլտէն չըգմիշ պուլունաճագ տըր, ատէու ատէվամ իթտի վէքիլ։

—Քէմալի թէէսիւֆլէ, պունու պէն տախի թաստիգ իտէրիմ, ատէտի Մէրքիւցցա, վէ ոնրա շէօյլէ իլավէ իթտի. ֆագաթ սիզ գօնաղա կիտէճէ՞քմինիզ։

—Նէյյէթիմ կիթմէք տիր ամմա, էֆէնտիյի ատատա պուրաճա՞գմըզմը։

—Էվվէթ, իւչ գէզլարը.յլա պիրիքտէ պուլաճագընըզ։ Լարին պու գէզլար, ագըպէթ էսիր օրատուգլարը հալատէ, պէնիմ քէնտիլէրինէ իթտատթ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկի խաթրըմա կէլտիքճէ, տամարլարըմտատքի Իսրանեօլ գանը թահրիք օրունուեօր։

—Էսի՞ր մի տիրլէր տիեօրսունուզ, ատէու թէքրարլատտ սիեահլար վէքիլի, պու պատտէ էմի՞ն միսինիզ։

—Էվվէթ, էմինիմ։

—Ֆագաթ, պիր էսիր գատընտան տօղմուշ օլան գէզլարընըն պիղդաթ էսիր օրատուգլարը, սինեօր Պէրնիէնէ մէճհուլ օրմանադ կէրէք տիր, հալ պու քի մէրգում նա՞սըլ օրուպ տա չիմտիեէ գատտար գէզլարընը հիւրը իլան իթմէմիշ տիր։

—Շիւպհէսիզ պու խուսուսու չիմտիլիք լիւզումուղ տատ իթմէքտէ տիր։

—Վագտտա չիմտի իյին պու պէօյլէ խէ տէ, միւսթագպէլի նէ՞ եաբալըմ։

—Միւսթագպէլ տատա ուզուն տուր։ Պունատն պաշգա Մ. Պէրնիէ, պիր տէլիգանլը կիպի գամի իւլ պիւնեէ օրուպ, եիւղ եաշընա գատտար եաշաեաճագ տըր, վէ պու միւտատէթ զարֆընտա քէնտի իշլէրինի նիզամա գօեապիլէճէք տիր։

—Ա.ճա՛յիպ, վիճուտճա գուվվէթատէն հիչ պիր շէյ անլաշըլամազ, վէ քիմին եաշաեաբզ, քիմին էօլէճէկի պիլինէմէզ։

Պատէհու սիեահլար վէքիլի, լագըրընընը բապլթատընա տալա տիգգաթ իթմէեէրէք,

—Սօն տէֆա մուղու պուլան գատրդանընն պուրատա չօգ զիեանը թօգունտա՞ մու, ատէու սիւալ իթտի։

—Խա՛յր, ըէք ազ դիեանը թօգունտու։ Պաղը գահվէ աղտճլարընընն ճիւզիճէ զարարտատէ օրմանընդայրի հիչ պիր զարար մուղու պուլմատը։

—Պու սէօյլէտիկինիդ նա՞սըլ օլուր քի իհթիմալտէն օլապիլիր։

—Պիզի, շարգ թարաֆընտա.քի եիւքսէք թէբէլէր հիմատէ իտէրլէր։

—Շու սինեօր Բիշար Պէրնիէ հազրզ ամէն ֆէվգէլատէ պիր սատատէթի հալէ մալիք տիր, վէ սէրվէթի բէք ճէսիմ տիր։

—Պէն մէրգումուն սէրվէթի միգտարընը օթուզ միլեօն ֆրանգ թախմին իտէրիմ։

—Պէն տահա գիեատէ թախմին իթմէքտէյիմ։ Վէ պու միլեօն սահիպի, քէնտի արապլարընա հէր կիւնա միւսատատթ իթա իթմէքտէ, վէ պունլարը գամը տատեաղընտան էսիրկէմէքտէ օլտուղունտան, թապիտթիյլէ պէնտէ մաղպաթալը թանգիմ իտէմէմէքտէյիմ, վէ պու հալատէ մէմնունիեէթիմէ այնա օլան քեարլարատան մահրում գալմագտատեամ։ Ֆագաթ շու հալ, գաթիէն շայեանը թայեիպ վէ նէֆրէթի տիր։

—Նէ՞ չարէ, ինսանկյէթբէրվէր օրմագ լազըմ ատը, տէտի Մէրքիւցցա իսթիհզաքեարի պիր սէտտա իլէ։

—Խա՛յր, խա՛յր, պու օրմագ շէյ տիր, պէն քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, վէ քէնտիսիյլէ ճիտատէն գօնուշճաղըմ, չունքի իշլէրին սրնատան դայրի հիչ պիր զարար վուղու պուլմատը։

—Պու սէօյլէտիկինիդ նա՞սըլ օլուր քի իհթիմալտէն օլապիլիր։

—Պիզի, շարգ թարաֆընտա.քի եիւքսէք թէբէլէր հիմատէ իտէրլէր։

—Շու սինեօր Բիշար Պէրնիէ հազրզ ամէն ֆէվգէլատէ պիր սատատէթի հալէ մալիք տիր, վէ սէրվէթի բէք ճէսիմ տիր։

—Պէն մէրգումուն սէրվէթի միգտարընը օթուզ միլեօն ֆրանգ թախմին իտէրիմ։

—Պէն տահա գիեատէ թախմին իթմէքտէյիմ։ Վէ պու միլեօն սահիպի, քէնտի արապլարընա հէր կիւնա միւսատատթ իթա իթմէքտէ, վէ պունլարը գամը տատեաղընտան էսիրկէմէքտէ օլտուղունտան, թապիտթիյլէ պէնտէ մաղպաթալը թանգիմ իտէմէմէքտէյիմ, վէ պու հալատէ մէմնունիեէթիմէ այնա օլան քեարլարատան մահրում գալմագտատեամ։ Ֆագաթ շու հալ, գաթիէն շայեանը թայեիպ վէ նէֆրէթի տիր։

—Նէ՞ չարէ, ինսանկյէթբէրվէր օրմագ լազըմ ատը, տէտի Մէրքիւցցա իսթիհզաքեարի պիր սէտտա իլէ։

—Խա՛յր, խա՛յր, պու օրմագ շէյ տիր, պէն քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, վէ քէնտիսիյլէ ճիտատէն գօնուշճաղըմ, չունքի իշլէրին պու սուրէթլէ ճէրէեանը միւմքիւնսիւզ տիր։

—Հալ պու քի հիչ պիր շէյ մանվաֆֆագ օրամատեաճաղընըզը պէն սիզէ սէօյլէյիմ։

—Քի՞մ պիլիր... Թէքրար կէօրիւշէլիմ, ամիր էֆէնտի։

—Էվվէթ, էվվէթ, թէքրար կէօրիւշէլիմ, վէքիլ էֆէնտի, թէշէպպիսիունիզատէ մանվաֆֆագ օրմաեա չալըշընըզ, պիրա գօլլարըմ պիրա հարէքէթ տուրարագ ուեուշուեօր։

Մէրքիւցցա պու սօն սէօզլէրի թէլէֆֆիզ իտէրէք, գամշըբըլա գալընն պիր ֆիտան տալընա վուրատու, վէ մէղքիւր տալը աշաղը տիւշիւրտիւ։

—Օ՛, օ՛, տէտի սիեահլար վէքիլի կիւլէրէք, պիլէյինիզ տատա գուվվէթլի իմիշ։

Պատէհու պու ի.քի շախսլար պիրիպիրլէրինի սէլամլաեաբզ, պիրիսի գօնաղա վէ տիկէրի դըրա տօղրու այրը այրը հօլլարատան հարէքէթէ պաշլատալար։

Էսարէթին հէնուզ մէվճուտ օլտուղու Իսրանիա միւսթէմլիքատընտա, Մէնհալը Վէյէլ նամընը հայիզ օրան շախսը իէսմի, ինքեար օրանմազ էհէմմիեէթէ մալիք օլուպ, մէրգում, էֆէնտիլէրինին էմրի իւզրէ ճէզաեա չարբըլաճագ եախսա գամշըլանաճագ օրան վէ լաքին վուրուլաճագ գամշըլարընն միգտարը վէ եախսա վէրիլէճէք ճէզանընն ճինսի, դապահաթլարընընն նիսպէթի խարիճինտէ պուլունան էսիրլէրին շիքեաեէթլէրինի տինլէմեէ մէմուր պիր նէվի հաքէմ իտի։

Պու վէքիլ, շիքեաեէթի տինլէմքտէն սոնրա, թարաֆէյնի միւնասիպ կէօրտիւկիւ իւզրէ սուլհ իթտիրիր, վէ եախսա մուամէլէյի շէտիտէսի քէնտինճէ իֆրաթ տէրճէճէտ կէօրիւնէն քէօյէ սահիպինի, աղ չօգ պիր ճէզայի նագտիեէ մահքիւմ գէլար իտի։

Պու մէմուրիեէթ էսիրլէրի քէէնի խօշնուտ գէլմագ իշին թէրթիպ իտիմիշ իտի, չունքի պու էսիրլէր հէր թարաֆտա քէնտի հէմճինլէրինին հուրրիեէթէ նայել օլտուգլարընը կէօրէրէք, եա իսթիպալ չէգարարագ, վէ եախսա ֆիրար իտէրէք, Իսրանիա միւսթէմլիքատընը խարապ իթմէք թէհտիտատընտա պուլունուր իտիլէր։

Շիւպհէսիզ, մատտէ, պիր թագըմ տէհշէթամիզ հագգսըզլըգլարա վէ նէֆրէթէնկիզ զալիմլիքլէրէ խիթամ վիրմէքտէն իպարէթ օլտուղու ճիհէթլէ, նէթիճէսի ֆայտէլի օլապիլիր իտի, հալպու.քի սիեահլար վէքիլլէրի, ախլէազլարը բէք միւքէմմէլ օրմանան էֆրատտան ինթիխապ իտիլտիքլէրի էճիլ-

ԻԼԱՆԹ

Թոբխանէյի ամիրէ մէվճուտուն. տան ֆիրուխթի մուգարրէր օլան ... օրգատան 3000 օգդաեռ գատար էճնաս շալը գերբբնիմը, պահասը 100 լիւ. Օսմանլը ալթունու 100 ղրուշ հիսապլյէ, Թոբխանէ խապլնէսինին ասհապը մաթլուպու եէտինտէ պուլունան սէրկի վէ ռուրէթլէրինտէն թէնդիլ վէ մահսուպ օլունմագ իւզրէ, պիլմիւզյինտէ պէհէր գեյյէսի 9 ղրուշտա թալիպի իւզէրինտէ գալբիշ իտուկինտէն, վէ թարիխի լյանտան 96 սէնէսի շուպաթընդն 23 իւնճիւ բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար պիլ միւզայինտէ եէվմի մէղքիւրտէ գարարը գաթխի վիրիլէճէկի կիպի, երթէսի սալը կիւնիւ տախի, 100 տէ 5 զամանը գապուլ օլունաճաղընտան, մէղքիւր շալ բարչասընը տահա զիեատէ պահա իլէ իշթիրաեէ թալիպ օլանլարընը, զիքր օլունան կիւնլէրին սահթ օնունա գատար, Թոբխանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։ 1—3

Լիւզումի օրան 1250 գեյյէ խամ շամալըգ, իշպու շուպաթը բումինին 21 ինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան, միւնագասասա պուլունմագ իւզրէ, թալիպ օրան թիւճարընը եէվմի մէղքիւրտէ սահթ պէշ պուչուգ ալթը բատաէլէրինտէ նիւմունէլէրիյլէ պէրապէր էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի էնճիւմէնինէ կէլմէլէրի։ 3—2

AU CAMELIA

ՊԷՅՕՂԼՈՒՏԱ
ԳԱՄԷԼԻԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆՏԱ

Գբչ խիթամընա գատար
ԼԻԲԻՏԱՍԻՕՆ
Իճրա գբչընմագտա տբը։

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ
ԳԱՂԹԱԿԱՆ ՏՂԱՆ
Հրատարակիչ Կ. Ա. Պարոնեան

Սոյն ընտիր բարոյավէպն, որ կը բաղկանայ 116 երեսներէ, մաքուր թղթի վրայ տպագրուած և ոսկեզօծ կոխկերով, կը ծախուի կամուրջին գլուխը Յ. Զամարճեան գրատունը եւ ամեն Հայ գրավաճառաց խանութը։

Ի գին 100 փարայ

Սոյն բարոյավեպն թէ կաղանթի եւ թէ պարգեւաբաշխութեանց առթիւ իրբպարգեւ տղայոց նուէր տալու յարմարութիւնը ունի։

Տավա վէքիլէրինտէն օլուպ, ուսուլի մուհաքէմէյի ումումիյէ, վէ ալէլխուսուս մէվատտը ճէզայիյէտէ քէսպի շէօհրէթի իթիմիշ օլան Թընկըր Սիմոն էֆէնտիին գալէմի ալմըշ օլաուզու ՇԵՐՀԻ ԳԱՆՈՒՆՈՒ ՃԷԶԱՆԸՆ պիրինճի ճիլտի, մուգատտէմա նէշր օլունմուշ իտի. պու տէֆա, Նիհայէթի օլան իքինճի ճիլտի տախի նէշր օլունմագլէ, Պապը Ալի ճատաէսինտէ, 22 Նիւմէրօլու քիթապճը Կաբապեա տղանէն տիւքքեանընտա տախի սահթըը։

ԵԷՏԻ ՏԻԼՊԷՐԼԷՐ

10ունճը ճիւզի Դավութեան մանթալասընտա թապ վէ հէր քիթապճըար վէ դաղէթա սահթանար վասրթասրյա ֆիրուխթ օլունմագտա տբը։ Պիր ճիւզունին ֆիեաթը 40 փարէ տիր։

ՖՕՆԴԻՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒՄԿՕՊԷ
ՊԱՐՈՆ ԼԸԳՕԳԻ
ԾԵՐԱՒԹԻՒՆԸ
ՄԱՍՆ Բ.
Հրատարակիչ Կ. Ա. Պարոնեան

Դատական ընտիր վիպասանութիւն մէկ, և մինչ ցարդ հրատարակուած վիպասանութիւններէն տարբեր ընթացք մ՝ունի։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 10 մասերէ և հետզհետէ պիտի հրատարակուին։

Ը ծախուի կամուրջին գլուխը Յ. Զամարճեան գրատունը և ամեն Հայ գրավաճառաց խանութը։

Իւրաքանչիւր մաս 4 ղրշ.

Մաքրի քէօյլունէ, պիւյիւք ճատաէատ, Նէղարէթի վէ պաղչէլէրի պուլունան սէբիլ ան օտալը պիր խանէ իճարէ վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլար, գարիյէյի մէղքիւրէատ, Բիլա էֆէնտիէն սիւալ իյլէմէլէրի։

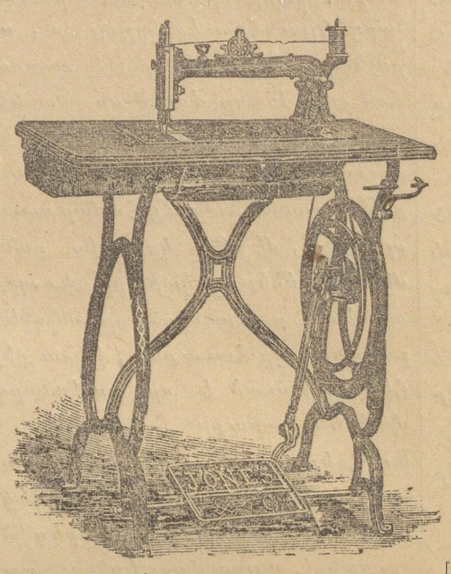

Թիւրքիա վէ Պուլղարիա իչին եալընըզ տէրօղլիթօ ատէնցիասը,

EM. J. MERTZANOFF

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ
Ն. 13 Գալաթա Վօյվոտա ճատտէսի Ն. 13
Իսթանպոլ

JONES ET C.

ՃՕՆ ՎԷ ԳՕՄԲԱՆ
ԼԻՄԻԹԷԴ

ԿԱՑՏ ՊՐԻՃ - ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ

Տիքիշ մաքինասը ճէսիմ ֆապրիգասը

Էլ իլե իշլեր մաքինա,
Ֆամիլեալար իչին մաքինա,
Մօտիսթրալար վէ Թէրզիլէր իչին մաքինա,
Գուռնուուրանճլար իչին մաքինա,
Լասթիք տիքմէք իչին մաքինա,

Թարիֆա վէ էօրնէք տէֆթէրլէրի մէճճանէն վէրիլիր,

Զօգ ալանլար իչին ֆիեաթճա պիւյիւք իքբամլար օլունուր։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐԵՐԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NOTH BRITAND H I֊
MERCANTIL
INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻԾ ԼՆՏ
ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լէնդրա վէ Լիվէրպուլ եանընդի սիկուրթէթա գումբանէսը

	Ինկ. Լբ.	
Ասըլ սէրմաեէ	2,000,000	
Լօսէնմիշ սէրմաեէ	450,000	
Լյանդրն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ադէթսի	1,156,690	1,606,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHEN
ASSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լէնդրա եանընդի վէ Լոնդրա սիկուրթա գումբանէսը

	Ինկ. Լբ.	
Ասըլ սէրմաեէ	3,000,000	
Լօսէնմիշ սէրմաեէ	150,000	
Լանդրն վէ Լոմբարդ շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ադէթսի	525,000	675,00
1878 տէ սաֆիյ քեար		4050

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընդն ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օրուպ, եանկընդ վէ Լոմբարդ սիկուրթասը իչին չօգ գօլայընգալար վիրիպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթերիլէրինէ, վէ Իսթանպոլուն բաղչէթու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նէղամնամէյէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրտուղարը էպնիեէյէրի, պէյնէրինտէ թագսիմ իտէճէքիր տիր։ Եանդրն սիկուրթասը իչին վիրտիքիրի գօլայընգալար իւկսիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ ճիվար շէհիր վէ քէօյէրտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տբը։

Maritime Insurance Cie, Limited
of Liverpool
Capital £ 500,000
ՄԱՐԻԹԱՅՄ
ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ.
Սէրմաեէ 500,000 Ինկ. լիր.

Սահիպի իմզա, վաբոր վէ եէլքէն կէմիլերի վէ տէրուռնինտէքի էշեա վէ էմթաաեը զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարլա սիկուրթաեա թուրմագ իչին մէղքիւր գումբանեա թարաֆընտան բուլսաաթ իսթիհսալ էյլէմիշ տիր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Կոմիսիոն խանը քէօշէպալընտա տէմիր քէօրիւլեէ նազիր օլան օտաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Մէղքիւր Գումբանեալարընդն աճէնթօսու
ՃՕՀՆ ԲԱՈՒՆ,
Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրու
ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՒԵԱՆ

"Կատարելութիւն"։

ՄԱԴԱՄ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվնասիր Նորոգելու Ալեոր Մազը իր երիտասարդական գոյներն, ընծայելով անոր Նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեորութիւնը։ Կերկ մը չէ։

Մ՝իշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական գօրացուցիչը։

Հարարատաբ վիպյն Կարմրագոյն Վարթարներուն մէջ է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մագազան) է,—
114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն Կեղծամավաճառներն, Ընու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունտա 368 Նիւմէրօլու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ Ինկլիզ Էճզամանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալաբրմնտա միւսիւ Էմիւնտ Գարլիսնանէն մաղազասընտա սահթըլմագտա տբը։

VACCINATION
ՀԱԳԻԳԻ ՎԷ ԹԱԶԷ ԻՆԷԲ ԻՐԻՆԻ ԻԼԷ ԶԻՉԷԲ ԱՇԼԱՄԱ

Պէյօղլունտա Բաժաս Օրիսնթալտա Նումէրօ 15.

Հէր կիւն ալաֆրանկա սաաթ 2 տէն 4 է գատար.

Ճէմիյյէթի Թբպպիեէյի Շահանէ Թարաֆընտան Թասատիգ օլունմուշ տուր։

Իճապը հալտէ աշ իչին իրինի ալընան ինէք էվվէրէ տախի կէօթիւրիւլէճէք տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ՎԻՕԼԻ

ՃԷՏԻՏ ՐՈՒԶՆԱՄԷ

Տիվարտա սըլտարագ, սէնէ, այ, վէ կիւն կէօսթէրմէքտէ օլուպ, վէ կիւնտէ պիր եարարը չըգարըլմագտա օլան, վէ պիր գաչ լիսանտան իպարէթ պուլունան Օրացոյց, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտի Թապխանէսինտէ Թիւրքէէ, Էրմէնիէէ, Բուլգարիա, Ֆրանսըզճա վէ Պուլղարճա օլտուղու հալտէ թէրթիպ, վէ կիւզէլճէ թապ խիմիչ օլտուղունտան, կէրէք քիթապճըարտա. վէ կէրէք Իսթանպոլա Սուլթան համամընտա վագը Զարդարեան էֆէնտի մաղազասընտա սատրմագտա տբը.

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Տօղթէօրու միւմանիլէյհ, սապլագը վէճհ իւղրէ, եալընըզ ֆըրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումումի ալէմթը թէնասիլիեէեէ (ծննդական գործարանայ վերարերեալ), վէ իարար եօլլարընա տայիր խասթալրգլարա տիւչար օլանլարընդ էմրի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ սէօթիտէն օնա գատար, Պաղչէ գարուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա վագը 32 Նիւմէրօլու Սինապեան Վիչէն էֆէնտի ճէզասանէսինտէ, վէ բազար կիւնէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ ադաճը ճատաէսինտէ վագը 27 Նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիսղլէրի գապուլ էթմէքտէ տիր։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԼԻՍԻ ՀԻՐԵԱՅԻՍԻ

Միհրան Ս. Քիմապճեանընդն մէսարիֆ ու մարիֆէթիյլէ թապ օլունմուշ օլան իչպու հիրեայէյի մէշհուրէ սահթրը Մթանպօլտա Ս. Ղուկասեան վէ Յ. Դավաֆիեան քիւթիւպխանէլէրինտէ, վէ Ֆինճանճըլար եօղուշնատա Մավեան պասմահանէսինտէ։

Նորայրի Դաղղիերէն—Հայերէն Բառարանին 38երորդ թերթը ևս հրատարակեցաւ։ Առ այժմ կանոնաւոր կերպով շաբաթը մէկ թերթ պիտի ելնէ. իւրաքանչիւր թերթի գինն է 60 փարա արծաթ։ Գլխաւոր մթերանոցն է Ֆրէնկեան դրավաճառանոցը, Ուզուն չարշը, թիւ 362. կը գտնուի նաև ամեն Հայ դրավաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թըղթավաճառանոցը ի Դալաթիա, և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բերայի։

ԱԼԷՍ. Օ ՏԸ ԳՕԼՕՆԵԸ.

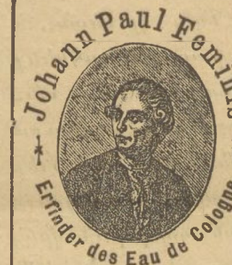

Օ տը Գօլօնեընընն էն ալէասը 1695 ուէնէսինտէ ԺԱՆ ԲՕԼ ՖԷՄԻՆԻՍ ին իճատ էյլէտիյի, վէ ԺԱՆ ԱՆԹՕԱՆ Ֆաբրինանընն Միլան չէհրինտէ 139 Հօշթրասընն խանէսինտէ իսկիքատէն կէչիրտիյի Օ տը Գօլօնեը տբը։

Շիշէնին իւզէրինտէ գբրմբզը վէ մաի պիր մարգա վար տբը։

Իչպու Օ տը Գօլօնեը եալընըզ Գալաթատա Մէրթիպանի սօգաղընտա 12 Նիւմէրօլու Թընէլ խանընտա իւկ գաթտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Ժօզէֆ Լ. Ֆլօրիանինին օտասընտա սատրըը։

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին

Պիր սէնէ մէճիտիյէ	10
»	
Ալթը այ	5
Իւչ » »	2½
Պիր նիւսխէ 30 փարա մէճիտի	

Թաշրալար իչին

Պիր սէնէ, մէճիտիյէ	12
Ալթը այ, »	6
Բոսթա իւճրէթի պիգէ այիտ տիր	

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սահթրը	3 ղշ
Ինճինճի » » »	2 ղշ
Իւչիւնճի » » »	1 ղշ

Իլան սրբասընա գօնուլմահան իլանաթ ու իսթարաթընընն սահթրը 5 ղշ.

Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան խանէ եազըլըր

Իսթանպօլտա, Գալաթատա Բէնչ չէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷԼՐՕՐԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 3 մարտ

Ինկլիզ	զօնսօլիտ	99-7/16
Էսհամը	Ումումիէ աչըլմը	13-1/4
»	» գարանտը	13-1/4
1865	Իսթիդրաղը	14-1/4
1869	»	14-1/4
1871	»	72-3/4
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	22-1/2
1873	»	13-3/4
Օսմանլը	Պանդասը	12-3/4
Բուսիա	Իսթիդրաղը 1873	92-5/8
Մըսրը	Իսթիդրաղը պիրէչմիշ	71-5/8
»	Իսթիհգալը (չըմէնտը.)	94-
Տէվլէթը	Սալիէնին 1877 Իսթիդրաղը	87-
Տարբա	անիեէ	76-1/8
Մըսրըն	Բօչիւք Իսթիդրաղը	94-1/2
1877	Մաճարիսթան Էսհամը	96-3/4
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 3 մարտ

Ֆրանսըզ	Ֆոնտսու 3%	84-75
»	» 5%	119-85½
Էսհամը	Ումումիէ աչըլմը	13-45½
»	» գարանտը	15-57½
1865	Իսթիդրաղը	68-
1869	»	69-
1873	»	67-
Բուսէլի	չըմէնտը. թահվիլա.	52-
Օսմանլը	Պանդասը	577-50
Դրէսդ	Լիոնէ	1090-
Բուս	Ֆոնտսու 5% (1877	96-3/4
Բուսիանընն	Շարք Իսթիդրաղը	62-5/8
Իթալիա	Ֆոնտսու	89-70
Մըսրը	Իսթիդ. պիրլէչմիշ	364-73½
Իսբանեա	Խարիճի Իսթիդրաղը	21-3/8
Գամպիս	Լօնտրա իւզէրինէ	25-36

Բարիս, (Պուլվար) 3 մարտ

Ֆրանսըզ	Ֆոնտսու 5%	120-07½
Էսհամը	Ումումիէ	13-57½

Վիէննա, 3 մարտ

Լօնտրա	Իւզէրինէ գամպիա	117-65
Բուսէլի	աէմիր եօլ թահվիլաթը	22-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Էսհ. Ում.	փեարվ. 19 ազշմ. գբ.	14-15
» »	փեարվ. 20 սպհ. աչ.	14-20
» »	Լէն եիւքսէք	14-21
» »	Լէն աչաղը	14-20
» »	Սաաթ 5 տէ	14-20
1863	Իսթիդ. (Մուքթօն) 6% ֆ.	68-
1865	» » 6% ֆ.	70-
1869	» (Բինար) 6% ֆ.	69-
1872	» (Պօնտիւ Թրէզօր	22-
1873	» (Բինար) 6% ֆ.	66-
Բուսէլի	չըմէնտըֆէր	50-1/4
Բաքար	ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ	»	12-1/2
Ագէնտ	Ֆայիդէ %	09-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ՖԻՏԱԹ

Դրէսդի ժէնէրալ 6%	3- 28
Սօսիէթէ ժէն 6%	4- 15
Իսթանպոլ Պանդասը	8- 30
Սօսիէթէ Օթման	3- 10
Թրամվայ 5%	555-
Լավրիօմ (մատէն)	109-
Աքսիօնլարտա իշ եօգ	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ Փ.
Ինկլիզ լիրասը	109 35
Ֆրանսըզ ալթունու	87-17
Բօլ	90-05
Դրիմից ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-27
Մէթալիք	208-1/2
Պէշլիք	211-
Ալթըզ	128-1/2
Պագբը	640
Գարպոն գայիմէսի գարիք	869-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Լէն եիւքսէք	1000-
Լէն աչաղը	1000-
Սաաթ 5 տէ	1000-